

مقررات و عملکرد مجلس خبرگان

۱ - گفت و گو با

آیة الله ابراهیم امینی

حزرت اسلام : مجلس خبرگان تاکنون چند

دوره برگزار کرده و در چه سال هایی

تشکیل شده است؟

آیة الله امینی : مجلس خبرگان تاکنون دو دوره داشته : دوره اول از تیرماه

۱۳۶۲ بوده است و دوره دوم هم از اسفند ماه ۱۳۶۹ .

حزرت اسلام : سازمان، ساختار و تشکیلات

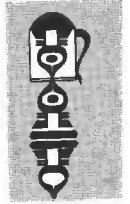
درونی مجلس خبرگان چگونه است؟

آیة الله امینی : مجلس خبرگان یک تشکیلات درونی دارد که عبارت است

از: رئیس که با رأی مخفی و اکثریت مطلق، انتخاب می شود و دو نایب

رئیس، که آن ها با همان رأی مخفی و اکثریت نسبی، انتخاب می شوند،

هریک از نامزدهای نایب رئیس که بیش تر رأی آوردند نایب رئیس اول و

بعدی نایب رئیس دوم می شود، که آن هم با رأی مخفی است. مجلس هم چنین دو منشی دارد که منشی ها هم با رأی مخفی و در یک نوبت با اکثریت نسبی آرا انتخاب می شوند.

مجلس خبرگان چند کمیسیون برای کارهای مختلف دارد. غیر از این، خبرگان یک دبیرخانه دارد که رئیس آن را هیئت رئیسه مجلس خبرگان انتخاب می کنند. رئیس دارای چند معاون است که آن ها را خودش انتخاب می کند. دبیرخانه دارای یک مرکز تحقیقات علمی است که در مسائل حکومت اسلامی و ولایت فقیه تحقیق می کند.

حوزه تخصصی: لطفاً راجع به کمیسیون های مجلس خبرگان، توضیح بیش تری بفرمایید.

آیه الله امینی: یکی کمیسیون اصل ۱۰۷ و ۱۰۹ قانون اساسی است. کار این کمیسیون بسیار مهم است. من ابتدا اصل ۱۰۷ و ۱۰۹ را می خوانم، بعد کارهای کمیسیون را در این خصوص بیان می کنم. اصل یک صد و هفتم این است:

«پس از مرجع عالی قدر تقلید و رهبر کبیر انقلاب جهانی اسلام و بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران حضرت آیه الله العظمی امام خمینی - قدس سره الشریف - که از طرف اکثریت قاطع مردم به مرجعیت و رهبری شناخته و پذیرفته شدند تعیین رهبر به عهده خبرگان منتخب مردم است. خبرگان رهبری درباره همه فقهای واجد شرایط مذکور در اصول پنجم و یک صد و نهم بررسی و مشورت

می‌کنند هرگاه یکی از آنان را اعلم به احکام و موضوعات فقهی یا مسائل سیاسی و اجتماعی یا دارای مقبولیت عامه یا واجد برجستگی خاص در یکی از صفات مذکور در اصل یک صد و نهم تشخیص دهند او را به رهبری انتخاب می‌کنند و در غیر این صورت یکی از آنان را به عنوان رهبر انتخاب و معرفی می‌نمایند. رهبر منتخب خیرگان، ولایت امر و همه مسئولیت‌های ناشی از آن را برعهده خواهد داشت. رهبر در برابر قوانین با سایر افراد کشور مساوی است.

در اصل ۱۰۹ هم آمده است:

«شرایط و صفات رهبری:

۱. صلاحیت علمی لازم برای افتا در ابواب مختلف فقه؛

۲. عدالت و تقوای لازم برای رهبری امت اسلام؛

۳. بینش صحیح سیاسی و اجتماعی، تدبیر، شجاعت، مدیریت و قدرت کافی برای رهبری. در صورت تعدد واجدین شرایط فوق، شخصی که دارای بینش فقهی و سیاسی قوی تر باشد مقدم است.

در اصل ۱۰۹ شرایط و صفات رهبر را ذکر کرده و در اصل ۱۰۷ کیفیت انتخاب را. کار کمیسیون ۱۰۷ و ۱۰۹ این است که اولاً: شرایط و صفاتی که برای رهبر ذکر شده با بحث و تحقیق و دقت، مفاهیم آن روشن می‌شود، بعد در جلسه عمومی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد و در نهایت تأیید یا رد و یا تکمیل و اصلاح می‌شود.

کار مهم دیگر، آن است که بعد از این که این صفات معلوم شد و روشن شد که کیفیت انتخاب چگونه است؟ باز هم احتیاج به بحث و دقت دارد؛ مثلاً صفاتی هم چون «اعلم به احکام» و این که اصلاً «اعلمیت» چیست و اعلمیت در موضوعات فقهی یا در مسائل اجتماعی-سیاسی چگونه است؟ و مصادیق آن‌ها چه کسانی اند؟ یا این که «مقبولیت عامه» یعنی چه؟ همه این‌ها نیاز به بحث دارد که این مربوط به اصل یک صد و هفتم قانون اساسی است، و هم چنین بحث در موارد تزامم و ترجیح صفات مذکور در اصل یک صد و نهم قانون اساسی از وظایف کمیسیون اصل یک صد و هفتم است.

این‌ها کارهایی است که کمیسیون اصل ۱۰۷ انجام می‌دهد. در واقع می‌توانم بگویم که کمیسیون اصل ۱۰۷ فعال‌ترین کمیسیون‌ها بوده، از اول هم کمال دقت و بررسی را در مسائل جزئی فقهی، به صورت بحث‌های مدرسه و درس خارج، می‌کرده، بعد هم آن‌ها را تنظیم و آماده و در اجلاسیه عمومی مطرح می‌کرده و خبرگان آن را به بحث می‌گذاشتند. کار این کمیسیون در واقع یک آمادگی به خبرگان می‌دهد که اگر خواستند رهبر جدید را انتخاب کنند آماده باشند.

کار این کمیسیون، همیشگی و در طول سال است. در سال‌های اول تشکیل مجلس خبرگان، جلسه‌های این کمیسیون هر ۱۵ روز یک بار بود، بعد تدریجاً که مسائل کم‌تر شد، بر طبق نیاز، تشکیل می‌شد، گاهی ماهی یک مرتبه، گاهی پانزده روز یک مرتبه و گاهی هم هفته‌ای یک مرتبه.

کمیسیون دیگر مربوط به اصل ۱۰۸ قانون اساسی است که در واقع «کمیسیون آیین‌نامه و انتخابات» است. این کمیسیون کارش این است که

آیین نامه داخلی مجلس خبرگان را تنظیم می کند تا در جلسه عمومی مطرح شود. هم چنین آیین نامه انتخابات را تعیین می کند و بعد از آن اگر اصلاحاتی لازم شد انجام می دهد. این کمیسیون هم همیشه هست، جلسه های آن در سال های اول زیاد بود و در دوره اول از همه کمیسیون ها فعال تر بود، چون می خواستیم آیین نامه ها را اصلاح کنیم ولی بعداً کم تر شد، حالا هر وقت چیزی به آن ارجاع داده شد تشکیل جلسه می دهند.

کمیسیون سوم مربوط به اصل ۱۱۱ قانون اساسی است، آن اصل چنین می گوید:

«رهبر از انجام وظایف قانونی خود ناتوان شود یا فاقد یکی از شرایط مذکور در اصل پنجم و یک صد و نهم گردد یا معلوم شود از آغاز فاقد بعضی از شرایط بوده است از مقام خود برکنار خواهد شد. تشخیص این امر به عهده خبرگان مذکور در اصل یک صد و هشتم می باشد...»

این بخشی از اصل ۱۱۱ قانون اساسی است که می گوید: اگر رهبر در برابر کارهایی که باید انجام دهد ناتوان یا پیر و بیمار شد و نتوانست مسئولیت هایی را که به عهده اش گذاشته اند انجام بدهد خود به خود من عزل می شود و احتیاجی به عزل نیست. یا اگر معلوم شد از آغاز فاقد صفات لازم بوده؛ مثلاً در اول فکر می کردند با تقوا یا مجتهد است بعد معلوم شد که با تقوا نیست و شرایط لازم اجتهاد را ندارد، در این صورت خود به خود من عزل می شود. این کنار گذاشتن ها بر عهده

مجلس خبرگان است . بر طبق این اصل ، خبرگان در دوره اول تشخیص دادند که کمیسیونی برای این قسمت تشکیل بدهند که این کمیسیون وظیفه اش نظارت و اشراف بر کارهای رهبری است و اسم آن «هیئت تحقیق» است . این هیئت ، دو مسئولیت بزرگ برعهده دارد : یکی آن که آمادگی خود را برای مشاوره با رهبری اعلام می کند ؛ یعنی در مواقعی که رهبر نیاز به مشورت داشته باشد ، هیئت آمادگی خود را برای مشاوره با رهبر اعلام می کند ، گاهی هم خود اعضای هیئت به بحث می نشینند و مطالبی را که لازم می دانند بعد از بررسی و بحث ، خدمت رهبری ارائه می دهند .

کار دیگر این هیئت این است که از دور و نزدیک بر کارهای رهبری اشراف دارد و سخنرانی ها ، موضع گیری ها ، عزل و نصب ها و کارهای دیگر رهبر را بررسی می کنند . یا بر عملکرد نهادهایی که زیر نظر رهبری کار می کنند به طور غیر رسمی اشراف دارد و اگر در کار آن ها مشکلاتی دید به رهبری تذکر می دهد . اگر جوابی شنیدند و قانع شدند گاهی گزارش می دهند به هیئت رئیسه مجلس خبرگان ، اگر هیئت رئیسه لازم و صلاح دانستند اجلاسیه رسمی تشکیل می دهند و این موضوعات را مورد بررسی قرار می دهند . این دو کار مهم بر عهده هیئت تحقیق گذاشته شده است . جلسه های هیئت تحقیق هم مستمر است ؛ یعنی در طول سال هر پانزده روز یا هر ماه یک مرتبه اقلأ جلسه دارند .

حوبرگان : وظیفه مشورت دادن به رهبری و
یا تحقیق در کارها و یا نهادهای مربوط به
رهبری ، در قانون اساسی نیست آیا خود

خبرگان، تصویب کرده‌اند؟

آیه الله امینی: بله، این مصوبه خود خبرگان است، چون بحث شد که صلاح نیست خبرگان بنشینند و تماشاگر باشند و خدای نکرده در اطراف رهبری، کارها و حوادثی اتفاق بیفتد که خبرگان بی اطلاع باشند. پس بهتر است که برای پیش‌گیری آن‌ها کمک کنند و بهترین کمک هم این است که مشورت بکنند. اعضای این کمیسیون، افراد مورد اعتماد و ممتاز و دارای شرایط خاص و معینی هستند که در دیگر کمیسیون‌ها نیست.

کمیسیون چهارم «بودجه و محاسبات» است. البته مجلس خبرگان بودجه مختصری دارد ولی همین بودجه، دخل و تصرف در آن باید با ضوابطی باشد. این کمیسیون این وظیفه را برعهده دارد.

کمیسیون دیگری هم در سال‌های اخیر به وجود آمد به نام کمیسیون «فعال‌تر کردن خبرگان» که وظیفه آن کمک به خود خبرگان و فعال کردن سیاست‌ها و برنامه‌های آنان است.

حزب اسلام: ترتیب و تنظیم جلسه کمیسیون‌ها با دبیرخانه است یا در اجلاس‌ها مشخص می‌شود، یا هر کمیسینی خودش این کار را می‌کند؟

آیه الله امینی: هر کمیسیونی دارای رئیس و نائب رئیس و منشی و آیین‌نامه است و خودشان جلسات را اداره می‌کنند ولی دبیرخانه در تنظیم

جلسات به آن ها کمک می کند .

مختصره : لطفاً در مورد آیین نامه انتخاب

اعضای خبرگان ، توضیحی بفرماید .

آیه الله امینی : آیین نامه انتخابات خبرگان پنج فصل دارد : فصل اول آن در مورد تعداد خبرگان و فصل دوم در خصوص شرایط انتخاب شوندگان است که متن آن چنین است :

ماده ۳ - خبرگان منتخب مردم باید دارای شرایط زیر باشند :

الف : اشتها به دیانت و وثوق و شایستگی اخلاقی ؛

ب : اجتهاد در حدی که قدرت استنباط بعضی مسائل فقهی را داشته

باشد و بتواند ولی فقیه واجد شرایط رهبری را تشخیص دهد ؛

ج : بینش سیاسی و اجتماعی و آشنایی با مسائل روز ؛

د : معتقد بودن به نظام جمهوری اسلامی ایران ؛

هـ : نداشتن سوابق سوء سیاسی و اجتماعی .

تبصره ۱ : مرجع تشخیص دارا بودن شرایط فوق ، فقهای شورای نگهبان

قانون اساسی می باشند .

تبصره ۲ : کسانی که رهبر معظم انقلاب صریحاً و یا ضمناً اجتهاد آنان را

تایید کرده باشد از نظر علمی نیاز به تشخیص فقهای شورای نگهبان

نخواهند داشت .

فصل سوم : شرایط انتخاب کنندگان . فصل چهارم : مدت ، یعنی مدت

خود خبرگان . فصل پنجم : کیفیت انتخابات .

حکومت اسلامی: این آیین نامه در چه دوره ای
تصویب شد، آیا بعد از آن هم اصلاحاتی
در آن صورت گرفت یا خیر؟

آیه الله امینی: آیین نامه ای که حضورتان تقدیم کردم آیین نامه جدید
بود، بعد از آن هم تغییری نداشته است. ولی انتخابات دوره اول با
آیین نامه دیگری انجام گرفت که با آیین نامه مذکور تفاوت هایی
دارد. آیین نامه سابق به وسیله فقهای شورای نگهبان تهیه و تنظیم
شده بود و به تأیید امام هم رسیده بود.

در آیین نامه سابق، ماده دوم که شرایط انتخاب شوندهگان مردم
را بیان می کرد، چنین بود:

الف - اشتهار به دیانت و وثوق و شایستگی اخلاقی.

ب - آشنایی کامل به مبانی اجتهاد با سابقه تحصیل در
حوزه های علمیه بزرگ در حدی که بتوانند افراد صالح برای
مرجعیت و رهبری را تشخیص دهند.

ج - بینش سیاسی و اجتماعی و آشنایی با مسائل روز.

د - معتقد بودن به نظام جمهوری اسلامی.

ه - نداشتن سوابق سوء سیاسی و اجتماعی.

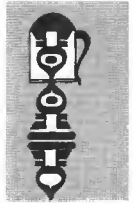
تبصره یک. تشخیص واجد بودن شرایط با گواهی سه نفر از

استادان معروف درس خارج حوزه های علمیه می باشد.

چنان که ملاحظه می فرمایید، در آیین نامه جدید، اصلاحاتی در

بند ب و تبصره یک آیین نامه قدیم به عمل آمده است.

حزرت‌اسلام : این اصلاحات در چه زمانی انجام شده است .

. آیه الله امینی : در اواخر دوره اول ، قبل از انتخابات دوره دوم .

حزرت‌اسلام : چه چیزی سبب شد که احراز صلاحیت نامزدهای مجلس خبرگان به فقهای شورای نگهبان واگذار شود ، با این که در آیین نامه اولیه تأیید سه تن از اساتید کافی بود (با این که مشکل تر هم بود) یعنی آن موقع اجتهاد مطلق بود بعد یک مقدار آسان تر شد ، سؤال این است که مبنای این تغییر چیست ؟

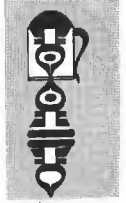
آیه الله امینی : مبنای این تغییر در واقع این بود که در آن جا آمده بود که «تأیید سه تن از اساتید معروف درس خارج» ، این عبارت ، خیلی روشن نیست ، چون در حوزه های علمیه ، درس خارج زیاد است ، بعضی ممکن است درس خارج را شروع کنند و صلاحیت نداشته باشند ، آن وقت آن عبارت کلی شامل این ها هم می شد . از سوی دیگر ممکن است مراجعه به مراجع تقلید و فقهای بزرگ (برای گرفتن اجازه اجتهاد) برای آنان ایجاد زحمت کند و مأخوذ به حیا شوند .

به علاوه اساتیدی که می خواهند اجتهاد فردی را تأیید کنند یا این فرد باید شاگرد این استاد باشد و سال ها نزدش درس خوانده باشد و استاد عملاً این شاگرد را شناخته باشد و یا این که رسماً از او امتحان دقیق اجتهاد

بگیرد، چنان که فقهای گذشته این گونه به شاگردان خود اجازه اجتهاد می دادند. در صورتی که کسب اجازه اجتهاد بدین صورت برای داوطلبان خبرگان عملاً غیر ممکن و دشوار است، زیرا غالباً شاگرد فقهای موجود نیستند. با توجه به همه اینها، این کار به «شورای نگهبان» واگذار شد، چون اعضای شورای نگهبان اولاً: همه مجتهد مطلق اند، ثانیاً: عدالت و تقوا جزء شرایط آنهاست، ثالثاً: آنها از ناحیه یک نهاد رسمی (رهبری) تأیید می شوند که عدالت و تقوا در خود او هم از شرایط اساسی است که اگر نداشته باشد اصلاً منعزل می شود.

اعضای شورای نگهبان که خود مجتهد مطلق و غالباً از اساتید معروف هستند داوطلبان خبرگان را مورد بررسی قرار می دهند. اگر به فقاقت و اجتهاد شهرت دارند نیازی به امتحان ندارند و پذیرفته می شوند. اگر درس خارج خود را نوشته اند و تقریرات خود را ارائه دهند شورای نگهبان با مطالعه آن می تواند صلاحیت علمی و اجتهاد آنان را تأیید کند و باز هم نیازی به امتحان نیست. از سوی دیگر کسانی هم که اجتهاد آنان عملاً به تأیید رهبر انقلاب رسیده باشد نیازی به امتحان ندارند، ولی اگر اجتهاد خود داوطلب به وسیله هیچ یک از راه های مذکور احراز نشد شورای نگهبان از او امتحان به عمل می آورد و امتحان هم کسر شان و توهین نیست.

حجت‌الاسلام: گاهی مطرح می‌شود که راه‌های دیگری هم وجود داشت که مشکلات آیین نامه اول را نداشته باشد؛ فرضاً اگر تشخیص به عهده شورای نگهبان گذاشته می‌شد ولی مثلاً می‌گفتند که اگر سه تن از مراجع تقلید معروف، اجتهاد کسی را تأیید کنند یا شورای عالی مدیریت حوزه علمیه تأیید بکنند کافی است؛ یعنی این‌ها نهادهایی‌اند که آن اشکال‌ها کم‌تر در آن پیدا می‌شود، وقتی گفتیم مرجع تقلید معروف، دیگر آن‌جا عدالت و فقاقت هست. یا شورای عالی مدیریت، اعضای اش توسط مراجع انتخاب می‌شوند؟

آیه‌الله امینی: پیش‌نهاد شما این است که این به عهده همان شورای نگهبان باشد منتها شورای نگهبان یک راه دیگری هم برای این کار داشته باشد، به این صورت که یا امتحان کند یا به سه نفر از مجتهدین ارجاع بدهد. این به صورت کلی خوب است و مسئله قابل‌تصور است و می‌توانند این کار را بکنند و بگویند، این اساتید مورد تأیید ما هستند و اگر کسی را تأیید کنند اشکال ندارد. البته این تأیید باز هم مشروط به همان شرایطی است که قبلاً عرض کردم؛ یعنی یا آن فرد را امتحان رسمی بکند یا از شاگردان او باشد.

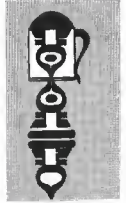
به هر حال این راهی که فعلاً در نظر گرفته شده و قانونی است، بهتر به نظر می‌رسد.

حاضرین: اگر احراز صلاحیت به عهده هیئت رئیسه مجلس خبرگان باشد چه گونه است؟

آیه الله امینی: البته خبرگان می‌توانست در مصوبه خود احراز اجتهاد و سایر شرایط را برعهده هیئت رئیسه خبرگان بگذارد ولی چنین نکرد، بلکه برعهده شورای نگهبان گذاشت؛ زیرا نهادی است معتبر و رسمی. اما در این زمان چنین امری (مورد سؤال شما) امکان ندارد، زیرا برخلاف مصوبه خبرگان است، و اگر برعهده هیئت رئیسه هم نهاده شده بود باز هم امکان داشت مورد انتقاد قرار بگیرد. به علاوه، در اصل نود و نهم قانون اساسی چنین آمده: «شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرای عمومی و همه‌پرسی را برعهده دارد.»

در اصل مذکور، نظارت بر صحت انتخابات مجلس خبرگان برعهده شورای نگهبان نهاده شده و معلوم است که تأیید صلاحیت داوطلبان مهم‌ترین مرحله نظارت بر صحت انتخابات است. بنابراین نمی‌توان آن را برعهده نهاد دیگری قرار داد.

حَوتِ اسلَام: آیا راه های دیگری هم برای
تأیید صلاحیت نامزدها متصور بوده که رد
شده باشد؟

آیه الله امینی: بله، جامعه مدرسین، دفتر تبلیغات اسلامی و امثال این ها هم در
نظر بوده ولی به جهت مشکلات یاد شده از آن صرف نظر شده است.

حَوتِ اسلَام: شما فرمودید که به هر جهت،
نامزدهای مجلس خبرگان یا باید شاگرد
کسی باشند یا امتحان بدهند، ممکن است
گفته شود: شاید راه این نباشد یعنی با توجه
به این که اگر ما اصل را بر این بگذاریم که
مثلاً دو نفر از مراجع تقلید کسی را تأیید
کردند فرض بر این است که آن دو مرجع،
عادل و ثقه هستند و همین طور تأیید
نمی کنند باید بپذیریم، پس الزاماً راه تأیید
یک نامزد، فقط امتحان یا شاگردی نیست.

آیه الله امینی: می توانند تقریرات و نوشته های درس خارج خود را به
شورای نگهبان بدهند تا مورد بررسی و تأیید قرار بگیرد.

حَوتِ اسلَام: یعنی در نزد شورای نگهبان
نوشته ها و تقریرات قابل قبول است؟

آیه الله امینی: البته اگر تقریرات قابل قبولی ارائه بدهند پذیرفته می شود.

حَوبَرِیَس: ممکن است این سؤال هم مطرح بشود که رهبر چطور اجتهاد افراد را احراز می کند و آنان را در پست ها تعیین می کند، مثل رئیس قوه قضائیه، فقهای شورای نگهبان و پست های دیگری که شرط اجتهاد در آن ها هست. آیا واقعاً فقهای شورای نگهبان شاگرد رهبر بوده اند و پیش ایشان درس خوانده یا امتحان داده اند؟ پس ما در جاهای دیگر مشابه همین را داریم که باید اجتهاد افراد تأیید شود، ولی با امتحان و درس خواندن نبوده، بلکه با پرس و جواز این و آن برای رهبر، اجتهاد افراد حاصل می شود، آیا چنین نیست؟

آیه الله امینی: بله، همین طور است، امتحان یگانه طریق احراز اجتهاد نیست، بلکه اشتهار به فقاہت و اجتهاد هم کفایت می کند، چنان که در دوره اول و دوم خبرگان از این طریق استفاده شد و تعدادی از آقایان به این ترتیب پذیرفته شدند. در این دوره هم همین راه برای افراد واجد صلاحیت باز است و شورای نگهبان می تواند از آن استفاده کند.

حَوبَرِیَس: آیین نامه های انتخابات در چه شرایطی تغییر می کند؛ آیا کمیسیون

پیش نهاد می دهد و در اجلاسیه مطرح می شود؟ مثل تغییر بند اول آیین نامه که گفتند مصوبه شورای نگهبان بود بعد خود مجلس تغییر داد. در مراحل بعدی در چه شرایط و موقعیت هایی تغییر می کند؟

آیه الله امینی: مسائلی که در اجلاسیه های رسمی خبرگان مطرح می شود به این صورت است که یا یک طرحی می آید که ۱۵ نفر امضا و پیش نهاد کرده اند آن هم باز بحث می شود اگر فوریت داشته باشد، رأی فوریت گرفته می شود و اگر فوریت نداشته باشد به کمیسیون می رود و درباره آن بررسی می شود. این یک مرحله است که در خصوص آیین نامه یا چیزهای دیگر فرقی نمی کند، کما این که تغییر آیین نامه انتخابات گذشته به این صورت بود که طرحی به مجلس آمد که حدود سی نفر آن را امضا کرده بودند که بررسی شد. ممکن است کمیسیون های مختلف هم، مثل کمیسیون آیین نامه یا کمیسیون دیگر، بخواهند مسئله ای مطرح کنند باز به جلسه عمومی می آورند.

حاج آقا: با توجه به این که حضرت عالی مسئول دبیرخانه مجلس خبرگان هستید و دبیرخانه یکی از ارکان مجلس خبرگان است، لطفاً وظایف اصلی دبیرخانه مجلس خبرگان را توضیح بفرمایید؟

آیه الله امینی: کارهای عادی دبیرخانه عبارت است از:

۱- اداره امور جاری دبیرخانه؛

۲- امور جاری مربوط به اجلاس هی‌های خبرگان؛

۳- تهیه و تنظیم دستور کار اجلاس هی‌ها؛

۴- ضبط و بایگانی مشروح مذاکرات خبرگان و چاپ و توزیع آن‌ها؛

۵- تنظیم امور مربوط به کمیسیون‌ها؛

۶- تهیه اطلاعیه‌ها و اعلام مواضع در مناسبت‌های مهم؛

۷- انتشار مجله «حکومت اسلامی» که به صورت فصل‌نامه

منتشر می‌شود و تاکنون هشت شماره انتشار یافته است. این

مجله، یک نشریه علمی است که در سطح تخصصی و بحث نسبتاً

آزاد، در مسائل مربوط به حکومت اسلامی و ولایت فقیه تهیه و

منتشر می‌شود و به اینترنت هم وارد شده و در داخل و خارج

ایران قابل استفاده است.

۸- انجام تحقیقات گسترده در کلیه موضوعات و مسائل

مربوط به حکومت اسلامی و ولایت فقیه. این بخش مهم‌ترین

وظیفه دبیرخانه به شمار می‌رود و توسط معاونت تحقیقات اداره

می‌شود.

مهم‌ترین کارهای «مرکز تحقیقات» عبارت است از:

۱. فیش برداری و نمایه‌سازی آیات و احادیث مربوط به

حکومت اسلامی و ولایت فقیه؛

۲. نمایه‌سازی مشروح مذاکرات مجلس خبرگان بازنگري قانون

اساسی؛

۳. نمایه‌سازی مشروح مذاکرات مجلس خبرگان قانون اساسی؛

۴. گردآوری مقالات منتشر شده در موضوع حکومت اسلامی و

ولایت فقیه برای استفاده محققان؛

۵. ایجاد کتابخانه تخصصی [اندیشه و فقه سیاسی اسلام] جهت استفاده علاقه مندان.

طرح های تحقیقاتی زیر نیز توسط محققان در حال اجرا است:

۱. حکومت اسلامی و ولایت فقیه؛
۲. ساختار اداری حکومت اسلامی؛
۳. مبانی فقهی و حقوقی مجلس خبرگان رهبری؛
۴. مبانی کلامی - فلسفی حکومت دینی؛
۵. حاکمیت سیاسی در عصر غیبت؛
۶. نظام سیاسی اسلام؛
۷. پژوهشی در منابع قوانین اداره جامعه و حکومت در اسلام؛
۸. بازشناسی احکام صادر شده از سوی معصومان(ع)؛
۹. عدالت اجتماعی و دیدگاه اسلامی؛
۱۰. حاکمیت سیاسی معصومان(ع) از نگاه سنت؛
۱۱. حکومت و شریعت.

خاتمه: در پایان اگر مطلب دیگری هم

در نظر حضرت عالی هست بفرمایید.

آیه الله امینی: در خاتمه عرض من فقط این است که مجلس خبرگان، مجلس بسیار مهمی است و چنین مجلسی که اعضای آن هشتاد و چند نفر مجتهد و با تقوا و عادل و اکثراً هم در سن بالا و موجه باشند، در دنیا نظیر ندارد. این مجلس پشتوانه رهبری است و هر چه قوی تر و نیرومندتر باشد و

افراد آن آبرومندتر و باسوادتر باشند، به تحکیم و تقویت نظام می افزاید. البته همه نهادها مورد احترام مردم اند: مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان، دستگاه اجرایی کشور، ریاست جمهوری، ولی مردم نسبت به مجلس خبرگان و رهبری یک عنایت خاصی دارند. واقعش نیز همین طور است، چون روح نظام ما ولایت فقیه است. تقاضای من از مردم عزیز این است که نسبت به انتخابات مجلس خبرگان عنایت بیش تری مبذول دارند، و تلاش کنند که بهترین، با سابقه ترین و مطمئن ترین افراد را انتخاب کنند. دیگر این که هر چه افراد، بیش تر در انتخابات شرکت کنند و آرای بیش تری به دست آید، نظام ما در خارج، بیش تر مورد عنایت قرار می گیرد. انتخابات دوره اول و دوم هم خیلی سنگین و متین برگزار شد و هیچ تنش و درگیری و نزاعی هم نبود، در انتخابات دوره سوم هم همه نیروها مانند سابق شرکت کنند و آن را گرم و با شور انجام دهند. تقاضای من از افرادی که دارای صلاحیت علمی و تقوایی هستند این است که خودشان داوطلب شوند و کاری بکنند که این مجلس سنگین تر باشد. نماینده خبرگان بودن، مزاحم کارهای علمی و درسی و مرجعیت نیست و با همه آن ها می سازد، اگر آقایانی که صلاحیت بالای علمی دارند و مجتهد مطلق هستند کنار بکشند و ما فقط به مجتهد متجزی رضایت دهیم، سطح مجلس پایین می آید. اجتهاد تجزی برای ضرورت است و آن چه مطلوب است اجتهاد مطلق همراه با عدالت و تقوا و آگاهی است.